

The following word-formation categories are considered: category of person, category of characteristic, action category. It is analyzed how in each of these categories there are processes of updating the form, semantics and dynamics of the word-formation norms.

The peculiarities of the implementation of these word-formation categories in word-formation nests are determined, depending on the origin of the base word of the nest. In word-formation nests of specific origin there is an update of the semantics of the derivative names of the person (*державник*), new coinages of action category discover pragmatic charge (*українішати, розукраїновати*). In word-formation nests of foreign origin, there are phenomena of competition and differentiation of derivatives — word-formation variants (*інтернетівець, інтернетник* || *мережник, мережевик, мережанин*). Neo-semanticisms, as a result of re-borrowing with other meanings, forms new spheres of a cognitive space or reorganizes already existing ones (*драйверний* functions as a term in the computer field and psychology; *драйверський* as a motor vehicle term).

Consequently, in the cognitive space of modern Ukrainian, we observe the emergence of new conceptual spheres (*інтернет*), as well as the development and reorganization of already existing, activated (*держава, бізнес*).

Keywords: word-formation category, word-formation type, word-formation model, derivat.

Мовна мозаїка

НЕ ПРОГОВОРЮЙТЕ ПИТАНЬ...

Складається враження, що багато хто забув дієслова *обговорювати / обговорити*, бо замінив їх дієсловами *проговорювати / проговорити*, пор.: **Проблеми треба проговорювати, осмислювати й намагатися розв'язати...** (Українська правда, 13.07.2015); *У Житомирі проговорили практичні аспекти реєстрації місця проживання* (Офіц. сайт Житомирської облдержадміністрації, 27.05.2016); *Також фахівці відділу енергоменеджменту Хмельницької міської ради... проговорили нові підходи співпраці у напрямку підвищення енергоефективності будинків міста Хмельницького* (Офіц. сайт Хмельницької міськради, 02.02.2018); *Учасники заходу домовилися про зустріч з керівництвом області 27 листопада, щоб проговорити шляхи розв'язання проблеми* (Укрінформ, 26.11.2016); *...наступного тижня буде можливість ще раз проговорити технічні умови* [тендеру] (Офіц. сайт Держ. служби України з безпеки на транспорті). Проте для дієслів *проговорювати / проговорити* основними є значення 'передавати голосом, вимовляти які-небудь слова, фрази' (напр.: *Проговорити текст низьким голосом* (Ж. Борисевич); *Спочатку учні повинні проговорити слова великий, малий, потім вчитися вживати їх у реченнях* (Л. Мозгова) та 'говорити якийсь час' (напр.: *Скільки прекрасних вечорів проговорили вони зі мною* (Ю. Яновський). А значення 'попередньо щось обмірковувати, обговорювати', як засвідчують тлумачні словники української мови, для цих дієслів периферійне, неосновне, що внеможливує заміну ними основних дієслів *обговорювати / обговорити, обмірковувати / обміркувати* (див., зокрема: Словник української мови. — К., 1977. — Т. VII. — С. 153).

Так само автори надживають дієсловом *проговорюватися* в пасивних конструкціях на зразок *Питання проговорюються експертами; Умови співпраці попередньо проговорюються сторонами*. Для української мови органічні активні конструкції *Експерти обговорюють питання; Сторони попередньо обговорюють умови співпраці*.

Отже, *питання (проблеми, підходи, умови, шляхи, способи і т. ін.)* потрібно *обговорювати / обговорити*, а не *проговорювати / проговорити*.

Катерина Городенська